

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 438

van **JORIS NACHTERGAELE**

datum: 31 augustus 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Cultureel erfgoed in conflictgebieden en bij crisissen - Samenwerking Vlaanderen en UNESCO - Europese aanpak

De Raad van de Europese Unie sprak zich in haar conclusies van 21 juni 2021 uit over de EU-aanpak voor cultureel erfgoed in conflicten en crisissen. De Raad benadrukte hierin het belang van cultureel erfgoed in de ontwikkeling van een duurzaam vredesproces in conflictgebieden.

Vlaanderen heeft in zijn recente geschiedenis een stevige traditie opgebouwd om in samenwerking met UNESCO cultureel erfgoed in conflictgebieden te beschermen. Zo was Vlaanderen actief in het project Unite4Heritage en draagt Vlaanderen bij aan het Trustfonds van UNESCO.

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 75 van 19 november 2020 gaf de minister-president aan dat hij de inzichten van de externe evaluatie van het Trustfonds van UNESCO afwachtte om eventuele aanpassingen aan te brengen aan de bijdrage en de samenwerking. In zijn beleids- en begrotingstoelichting 2021 gaf hij daarnaast aan dat hij de werkzaamheden van de Vlaamse UNESCO-commissie ondersteunt om Vlaamse overheden, organisaties en experts bij UNESCO te betrekken en UNESCO-initiatieven in Vlaanderen te ondersteunen.

1. Hoe analyseert de minister-president het belang van de conclusies van de Raad inzake de EU-aanpak voor cultureel erfgoed in conflicten en crisissen? Wat zijn volgens hem de belangrijkste standpunten en onderschrijft Vlaanderen de conclusies van de Raad? Worden op basis van deze conclusies beleidsinitiatieven gepland?
2. Welke acties heeft de minister-president al ondernomen om steun te bieden aan organisaties of projecten die cultureel erfgoed in conflictgebieden proberen te vrijwaren? Zijn nog acties gepland?
3. Kan de minister-president meer toelichting geven bij de externe evaluatie van het Trustfonds van UNESCO? Zijn hier aanpassingen gebeurd aan de bijdragen of de samenwerking met Vlaanderen? Zo ja, welke?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 438 van 31 augustus 2021
van **JORIS NACHTERGAELE**

1. Om de illegale instroom en handel van cultuurgoederen uit conflictgebieden tegen gaan, is vooral het Europese kader belangrijk.

Er zijn de specifieke Verordeningen voor cultuurgoederen uit conflictgebieden, zo bijvoorbeeld voor de cultuurgoederen uit Syrië en Irak.

Er is ook de Verordening (EU) 2019/880 betreffende het binnenbrengen en de invoer van cultuurgoederen. Deze verordening verbiedt het binnenbrengen in de EU van cultuurgoederen, indien deze op onrechtmatige wijze zijn verwijderd uit de landen waar zij zijn vervaardigd of ontdekt (de algemene verbodsbepaling). Daarnaast legt deze verordening ook een regime op van invoervergunningen en importeursverklaringen waarvoor in België de federale overheidsdienst Economie de bevoegde autoriteit is.

Deze verordening is sinds 27 juni 2019 van toepassing. De algemene verbodsbepaling geldt sinds 28 december 2020. De verplichting om een invoervergunning of een importeursverklaring in te dienen, wordt van toepassing wanneer het gecentraliseerde elektronische systeem voor de opslag en de uitwisseling van gegevens tussen EU-autoriteiten operationeel wordt, of uiterlijk vanaf 28 juni 2025.

De Vlaamse overheid van haar kant staat in voor de aflevering van uitvoervergunningen binnen het kader van de Verordening (EG) nr. 116/2009 van 18 december 2008 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen. Bij aflevering van een uitvoervergunning wordt een controle uitgevoerd van de *provenance* van de cultuurgoederen die voor een uitvoervergunning aangeboden worden. Bij een duidelijk ontoereikende *provenance* zal de aangevraagde uitvoervergunning geweigerd worden. Te verwachten valt dat de nieuwe verordening met betrekking tot de invoer van cultuurgoederen, eens volledig operationeel, een bijkomend belangrijk element zal worden bij de toekomstige toetsing van de uitvoeraanvragen.

2. Het Flanders Unesco Trustfund (FUT) biedt de mogelijkheid om op vraag van Unesco noodsteun te geven aan cultureel erfgoed in conflictgebieden. Ik heb dit aanbod onder de aandacht gebracht naar aanleiding van de situatie in Nagorno-Karabach in een schrijven aan Directeur-Generaal Audrey Azoulay op 11 januari 2021. In een reactie gaf Unesco aan in overleg te zijn met de betrokken partijen om een technische assistentiemissie op het terrein te organiseren, maar tot dusver was hierover geen akkoord.

Daarnaast heeft de Vlaamse Regering beslist om een subsidie van 53.262 euro toe te kennen aan de RAA Foundation (*Research on Armenian Architecture Foundation*) voor de creatie van een website gewijd aan het cultureel erfgoed van Artsach/Nagorno-Karabach.

3. Het Australische '*Extent – Heritage Advisors*' werd als extern consultancy bedrijf aangesteld voor Unesco voor de evaluatie van het Flanders Unesco Trustfund (FUT) en bracht het rapport uit op 23 november 2020. De evaluatie was uitermate positief voor de huidige opzet van het FUT met de aanbeveling het FUT voort te zetten met behoud van focus op erfgoed en Afrika, met in de toekomst minder maar grotere

projecten. Gezien de positieve evaluatie zijn er geen aanpassingen gebeurd in de huidige samenwerking via het FUT.